
SPRAWOZDANIE

Z

PRZEPROWADZONEGO AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

w Zespole Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie

**na temat: „Gospodarka Finansowa Zespołu Placówek im. Jana Pawła II
w Lubaczowie”**

Data sporządzenia sprawozdania:

22.12.2023 r.

P R Z E M Y Ś L

2023

„Gospodarka finansowa Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie”

1. WSTĘP

Audytór Wewnętrzny – Lech CZERNECKI, (*uprawnienia nr 636/2004*) rozpoczął audyt zgodnie z *Programem zadania audytowego* „Gospodarka finansowa Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie”. Celem audytu było uzyskanie racjonalnego zapewnienia, że realizowane zadania są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Podczas zadania dokonana została ocena prawidłowości wydatkowania środków publicznych oraz ocena kontroli zarządczej w jednostce objętej audytem tj. Zespole Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie który jest publiczną jednostką oświatową. Analizie poddano istniejące procedury stworzone przez akty prawa wewnętrznego w jednostce z wymaganiami określonymi przez przepisy prawa powszechnie obowiązującego.

Prace nad zadaniem audytowym objęły obszary wskazane w ww. programie, w części „*Zakres przedmiotowy zadania audytowego*”.

Termin przeprowadzenia zadania audytowego został zaplanowany na okres od 25.07 r. do 31.12.2023 r.

2. CEL ZADANIA AUDYTOWEGO

Celem zadania audytowego było zapewnienie, że zadania realizowane przez Zespół Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a mechanizmy kontroli zarządczej są efektywne i skuteczne.

3. ZAKRES AUDYTU

Zakres podmiotowy obejmował:

1. Działalność Statutową – statut, zgodność dokumentacji wewnętrznej zespołu z przepisami obowiązującego prawa oświatowego oraz innych aktów prawnych obowiązujących jednostki oświatowe,
2. Zasady przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie,

Zakres przedmiotowy zadania audytowego:

Audyt przeprowadzony został w Zespole Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie. W trakcie przeprowadzania procesu audytu poza zgodnością z przepisami obowiązującego prawa badana była gospodarka finansowa jednostki na podstawie planu oraz wykonania budżetu za

rok 2022 oraz zgodności ze sprawozdaniem Rb-27S i Rb 28S z wykonania planu dochodów i wydatków budżetowych. Przedstawione zostały do wglądu dokumenty księgowe wraz z ewidencją księgową przedstawiającą sposób ujęcia zdarzeń w księgach rachunkowych jednostki.

3. ISTOTNE RYZYKA W OBSZARZE DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI OBJETEJ ZADANIEM

W zakresie audytu wewnętrznego audytor wewnętrzny określił istotne ryzyka w celu zbadania poprawności funkcjonowania Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie w procesie:

- zgodności dokumentacji wewnętrznej z obowiązującymi przepisami prawa,
- polityki finansowej Zespołu,
- funkcjonowania kontroli zarządczej w Zespole
- ryzyka prawidłowości ujęcia zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych
- prawidłowość sprawozdawczości budżetowej
- oszacowaniu ryzyka w zarządzaniu dyrektora w związku z prawidłowym funkcjonowaniem Zespołu

5. Sposób realizacji zadania

Istotnym obszarem, jakim zadanie audytowe objęło swoim zakresem to szczegółowa analiza wewnętrznych przepisów stworzonych na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących oraz utrwalonej praktyki.

W celu upewnienia się, że funkcjonujący system zapewnia Starościę Powiatu Lubaczowskiego racjonalną pewność realizacji celów postawionych jednostce w zakresie prowadzenia gospodarki finansowej oceny stanu faktycznego dokonano w oparciu o analizę następujących aktów prawa wewnętrznego, oraz przedłożonych dokumentów finansowych:

- 1) Statut Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego – obowiązuje od dnia 19.06.2020 r.,
Specjalnego Ośrodka Szkołono-Wychowawczego – obowiązuje od dnia 29.11.2019 r.
wchodzących w skład Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie,
- 2) Zarządzenie nr 3/2011 Dyrektora Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości oraz przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową Zespołu Placówek w Lubaczowie,

- 3) Plan finansowy i wykonanie na dzień 31.12.2022 r.,
- 4) Sprawozdania z wykonania planu dochodów Rb-27S i wydatków Rb-28S za okres od początku roku do dnia 31.12.2022 r.,
- 5) Dowody księgowa.

6. Kryteria ogólne

- 1) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn zm.),
- 2) Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn zm.),
- 3) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342),
- 4) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144),

7. Opis działań jednostki objętej zadaniem audytowym

W skład Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie wchodzi:

1. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, który prowadzi: Szkołę Podstawową Nr 4 – Specjalną, Branżową Szkołę I Stopnia – Specjalna, Internat MOW,
2. Specjalny Ośrodek Szkolono-Wychowawczego, który prowadzi: Szkołę Podstawową nr 3, Szkołę Przystosobiającą do Pracy, Internat.

Organem Prowadzącym jest Powiat Lubaczowski z siedzibą w Starostwie Powiatowym, ul. Jasna 1, 37-600 Lubaczów. Nadzór pedagogiczny nad działalnością wychowawczą, dydaktyczną i resocjalizacyjną sprawuje Podkarpacki Kurator Oświaty.

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w ustawie o systemie oświaty oraz przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie, przyjmując za podstawę uniwersalne zasady etyki, a w szczególności: solidarność, demokrację, tolerancję, sprawiedliwość i wolność. Celem ośrodka jest kształcenie i wychowanie, które stosownie do potrzeb i możliwości zapewnia naukę, usprawnianie zaburzonych funkcji oraz specjalistyczną pomoc i opiekę na wszystkich

etapach edukacji. W realizacji zadań ośrodek respektuje zasady nauk pedagogicznych, przepisy prawa, a także zobowiązania wynikające z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ, Deklaracji Praw Dziecka oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Lubaczowie jest placówką publiczną dla młodzieży niedostosowanej społecznie, wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i resocjalizacji.

Organami Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego są:

- 1) Dyrektor Zespołu Placówek im. Jana Pawła II, będący jednocześnie Dyrektorem MOW;
- 2) Rada Pedagogiczna;
- 3) Samorząd Wychowanków.
- 4) Rada Rodziców

W statucie określono m. in., że Dyrektor Zespołu Placówek:

- a) kieruje działalnością jednostki oraz reprezentuje ją na zewnątrz,
- b) sprawuje nadzór pedagogiczny we współpracy z wicedyrektorem,
- c) realizuje uchwały Rady Pedagogicznej w ramach jej kompetencji stanowiących,
- d) dysponuje środkami określonymi w planie finansowym poradni, zaopiniowanymi przez Radę Pedagogiczną i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie,
- e) organizuje administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę poradni,
- f) wykonuje inne zadania wynikające z przepisów szczególnych,
- g) dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami,

Analiza gospodarki finansowej Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie

Ustalenie stanu faktycznego:

W trakcie zadania audytowego dokonano analizy gospodarki finansowej w Zespole Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie w oparciu o poniższe dokumenty:

- 1. Zarządzenie nr 3/2011 Dyrektora Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości oraz przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową Zespołu Placówek w Lubaczowie,**

Zarządzenie zawiera załączniki określające:

- Ogólne zasady (politykę) rachunkowości w Zespole Placówek w Lubaczowie jako zał. Nr 1 do niniejszego Zarządzenia,
- Zakładowy Plan Kont dla Zespołu Placówek jako zał. Nr 2 do niniejszego Zarządzenia,
- Instrukcję obiegu i kontroli dowodów finansowo-księgowych w Zespole placówek w Lubaczowie jako zał. Nr 3 do niniejszego Zarządzenia,
- Instrukcje w prawie gospodarki kasowej w Zespole Placówek w Lubaczowie jako zał. Nr 4 do niniejszego Zarządzenia,
- Instrukcje w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Zespole Placówek w Lubaczowie jako zał. Nr 5 do niniejszego Zarządzenia,

Obowiązująca Instrukcja przyjętych zasad rachunkowości dla Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie opracowana została na podstawie art. 4 art. 10 i art. 13 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późn. zm.), art. 40 i art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 05 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 Nr 128 poz. 861), Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakimi powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. z 1998 r. Nr 129 poz. 858), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2010 r. Nr 242 poz. 1622).

Ustalenie 1

O ile brzmienie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości pozostało takie samo określając, że: „Kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację, o której mowa w ust. 1.” o tyle tekst jednolity ustawy, do okresu objętego audytem zmieniany był wielokrotnie (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm., Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm., Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm., Dz. U. z 2018 pod. 395 z późn. zm., Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm., Dz. U. z 2021 r. z późn. zm.). Polityka rachunkowości powinna określać obowiązujące przepisy uregulowane w w/w ustawie.

Jako podstawę opracowania instrukcji wskazano również:

- 1) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 05 lipca 2010 roku, które uchylone zostało z dniem 01.01.2018 r. następnie zastąpione Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911) – wersja archiwalna, oraz obecnie obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342),
- 2) Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakimi powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. z 1998 r. Nr 129 poz. 858), uchylone z dniem 11.07.2010 r. następnie zastąpione Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2016 poz. 793 z póź. zm.)
- 3) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2010 r. Nr 242 poz. 1622) uchylone z dniem 01.01.2017 r. następnie zastąpione Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864).

W wyniku czynności audytowych określono ryzyko jako - Istotne

Obowiązujące w Zespole Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie zasady (polityka) rachunkowości jest nieaktualnym i niezgodnym z obowiązującymi przepisami prawa aktem prawa wewnętrznego. W szczególności instrukcja powołuje się na Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 128, poz. 861), Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakimi powinna odpowiadać ochrona wartości

pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. z 1998 r. Nr 129 poz. 858) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2010 r. Nr 242 poz. 1622) które to Rozporządzenia są nieobowiązujące (utraciły moc).

Ponadto w załącznikach do powyższego Zarządzenia Dyrektora Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości określa się, że do środków trwałych zalicza się środki trwałe, wartości niematerialne i prawne o wartości brutto od 3 500,00 zł.

O konieczności posiadania **(i aktualizowania)** dokumentacji stanowiącej politykę rachunkowości mówi art. 10 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące:

- 1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
- 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
 - a) zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
 - b) wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
 - c) opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,

4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Obowiązek sporządzenia i aktualizowania polityki rachunkowości spoczywa na kierowniku jednostki. W § 6 Zarządzenia nr 3/2011 z dnia 29 marca 2011 r. Dyrektor Zespołu wskazał: „Główny księgowy jest zobowiązany do aktualizacji dokumentacji stosownie do zaistniałych zmian w przepisach prawa i potrzeb Zespołu Placówek w Lubaczowie w celu jasnego i rzetelnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej jednostki”.

Polityka rachunkowości w jednostce istnieje po to, żeby w poszczególnych okresach sprawozdawczych stosowane były jednolite (wybrane spośród różnych dopuszczonych ustawowo rozwiązań lub określone w przypadku braku jednoznacznych wskazówek z ustawy o rachunkowości i spisane w formie takiego dokumentu) zasady grupowania, ewidencjonowania oraz wyceny operacji gospodarczych, aktywów i pasywów, co jest wymagane jedną z podstawowych zasad rachunkowości, jaką jest zasada ciągłości. Zasadę tę formułuje art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości w następujący sposób: przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy stosować w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, w tym także odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne.

Brak aktualnej i kompletnej polityki rachunkowości może nastroczać szczególnych problemów w przypadku np. nagłego odejścia osoby prowadzącej księgi rachunkowe. Należy zwrócić uwagę, że dokumentacja polityki rachunkowości w pewien sposób "zabezpiecza" samych księgowych jednostki przed potencjalnymi konfliktami czy nieporozumieniami z kierownictwem jednostki dotyczącymi wybranych i stosowanych w sposób ciągły zasad rachunkowości. Podejmując się prowadzenia ksiąg, księgowi zobowiązani są prowadzić je w sposób określony ustawą o rachunkowości, stosując zasady rachunkowości dobrane pod względem potrzeb i specyfiki jednostki i zaakceptowane przez kierownika jednostki. Podjęte przez kierownika decyzje zapisane w polityce rachunkowości wiążą dział księgowości ale także jego samego. Chcąc stosować inne zasady rachunkowości, kierownik jednostki musi zaktualizować dokumentację polityki rachunkowości.

Warto zauważyć, że przyjęte do stosowania zasady rachunkowości, w tym stosowane uproszczenia, metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalania wyniku finansowego, są przedmiotem ujawnienia we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego. Są to więc dane jawne dla użytkowników sprawozdania finansowego, w tym właścicieli firmy, umożliwiające właściwe zrozumienie danych prezentowanych w sprawozdaniu, i nie powinny stanowić źródła domysłów ani być zatajone. Podstawą tych informacji powinna być właśnie aktualna i kompletna polityka rachunkowości.

Od 2018 r., zwiększony został limit wartości środków trwałych z 3 500 zł do 10 000 zł.

Zgodnie z art. 22a ustawy o PIT środkiem trwałym jest składnik majątku zaliczany do kategorii budowli, budynków, lokali będących odrębną własnością, maszyn, urządzeń, środków transportu i innych przedmiotów, pod warunkiem że spełnia 5 podstawowych warunków:

- stanowi własność lub współwłasność podatnika,
- został nabyty lub wytworzony przez podatnika we własnym zakresie,
- jest kompletny i zdalny do użytku w dniu przyjęcia do użytkowania,
- jego przewidywany okres używania jest dłuższy niż rok,
- jest wykorzystywany przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą albo oddany do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy leasingu.

Limit wartości składnika majątku, który nie musi zostać wpisany do ewidencji środków trwałych, a tym samym nie musi być amortyzowany, wynosi 10 000 zł (netto w przypadku czynnych podatników VAT lub brutto w przypadku podatników zwolnionych z VAT).

Przepisy ustawy o rachunkowości nie definiują zarówno pojęcia wydatków majątkowych/inwestycyjnych, jak i wydatków bieżących. Nie określają one również granicznej wartości środka trwałego jaką jednostka powinna przyjąć ustalając dla tego środka trwałego zasady amortyzacji. W tym zakresie jednostki prowadzące księgi rachunkowe w oparciu o przepisy ww. ustawy, zobowiązane są do stosowania nadrzędnych zasad rachunkowości, w tym zasady ostrożności i istotności. Określona w art. 7 ustawy zasada ostrożności zobowiązuje jednostki do uwzględnienia w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, m.in. zmniejszenia wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również w postaci odpisów amortyzacyjnych. Natomiast – zgodnie z art. 8 tej ustawy - określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości

wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, o której mowa w art. 7 ustawy. Ustawa o finansach publicznych ustanawia szczególne zasady rachunkowości dla jednostek sektora finansów publicznych (art. 1, art. 40), przy czym w art. 40 ust. 4 przyznaje Ministrowi Finansów kompetencję do określenia w drodze rozporządzenia szczególnych zasad ewidencji aktywów trwałych stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Na podstawie tej delegacji Minister Rozwoju i Finansów wydał rozporządzenie w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 6 tego rozporządzenia jednorazowo, przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do użytkowania, mogą być umarżane pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości, w momencie oddania do użytkowania.

Zgodnie z opisem do konta 013 „Pozostałe środki trwałe” ujętym w załączniku nr 2 pn. „Zakładowy Plan Kont dla Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie” do ww. zarządzenia na koncie tym ewidencjonuje się stan oraz zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach: 011, 014, 016 i 017, wydanych do używania na potrzeby działalności jednostki, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania. Mając na uwadze brzmienie § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia, jeżeli ustalona przez kierownika jednostki wartość pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych nie przekracza wielkości ustalonej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (10.000 zł), wówczas możliwe jest ich jednorazowe umorzenie. Zatem decyzja o kwalifikowaniu i ujęciu składników majątkowych ujmowanych na kontach 011 i 013 należeć powinna do kierownika jednostki, a przyjęte przez jednostkę rozwiązanie w tym zakresie powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w stosowanych przez jednostkę zasadach (polityce) rachunkowości. Innymi słowy, przepis ten umożliwia jednorazowe spisanie w koszty (bilansowe, a nie podatkowe) wydatków na tzw. niskocenne środki trwałe.

W ocenie audytora jednostka budżetowa jaką jest Zespół Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie nie przykłada odpowiedniej wagi do sporządzenia dokumentacji polityki rachunkowości, skutkiem czego jej posiadanie wypełnia może obowiązek nałożony art. 10 ustawy o rachunkowości, ale nie spełnia ona swojej funkcji. Sporządzanie sprawozdań budżetowych a w szczególności sprawozdań finansowych na podstawie niezgodnych przepisów prawa wewnętrznego tj. przepisami prawa zasadami (polityce) rachunkowości z obowiązującymi prawa powszechnie obowiązującymi naraża kierownika jednostki na sporządzanie tych sprawozdań w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Rekomendacje

Należy podjąć **niezwłoczne działania** zmierzające do wprowadzenia regulacji wewnętrznych Zespołu Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie dotyczących przyjętych zasad (polityki) rachunkowości zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, szczególnie z obowiązującą ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120), Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 poz. 144).

- 2. Plan finansowy jednostki na dzień 01.01.2022 r. oraz plan po zmianach na dzień 31.12.2022 r. oraz sporządzonych na ich podstawie sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27S oraz sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S.**

Ustalenie stanu faktycznego:

Budżet Powiatu Lubaczowskiego na rok 2022 Uchwalony został Uchwałą Nr XXXIX/320/2021 Rady Powiatu Lubaczowskiego w dniu 21 stycznia 2022 r. W ślad za podjętą Uchwałą budżetową sporządzony został Plan finansowy Zespołu Placówek im. Jana Pawła II

w Lubaczowie na 2022 r. Plan finansowy po zmianach na dzień 31.12.2022 r. oraz wykonanie tego planu przełożone zostały do badania przez audytora wewnętrznego.

W wyniku przeprowadzonych prac audytowych dotyczących zgodności sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27S oraz z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S z planem budżetu Zespołu Placówek na dzień 31.12.2022 r. stwierdzono:

1. Sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych sporządzone na dzień 31.12.2022 r. znajduje potwierdzenie w przedłożonym do badania planie finansowym oraz wykonanych dochodach budżetowych w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej. Wykazane w sprawozdaniu należności pozostałe do zapłaty są prawidłowo wykazane z uwzględnieniem nadpłat.
2. Sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych sporządzone na dzień 31.12.2022 r. znajduje potwierdzenie w przedłożonym do badania planie finansowym oraz wykonanych wydatkach budżetowych w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej.

Sprawozdania z wykonania planu dochodów i wydatków budżetowych sporządzone zostały zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz na wzorach sprawozdań określonych jako załączniki nr 7 i 17 do Rozporządzenia.

Ustalenie 1

W sprawozdaniu Rb-28S w kolumnie 10 „Zobowiązania wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego – powstałe w roku bieżącym” wykazano zobowiązania, które nie zostały zapłacone w terminie i nie są przedawnione, umorzone, a ich termin płatności upłynął przed okresem sprawozdawczym. Informacje te pozwalają na bieżąco kontrolować realizację planu wydatków i przestrzeganie dyscypliny finansów publicznych. Dane z kolumny „Zobowiązania wymagalne”, bez odsetek, powinny być ujęte w sprawozdaniu Rb-Z. Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego (w tym jej jednostek) stają się wymagalne, licząc od dnia następnego po upływie terminu płatności wskazanego w dokumencie zapłaty lub zapisanego

w umowie. W teorii i praktyce rachunkowości pojęcie takie przypisuje się zobowiązaniom przeterminowanym, tj. zobowiązaniom, których termin płatności dla dłużnika upłynął lub zobowiązaniom nierozliczonym. Posiadanie zobowiązań wymagalnych (tj. nierozliczonych w terminie lub przeterminowanych) przez te podmioty sektora finansów publicznych stanowi naruszenie prawnie określonych zasad gospodarowania środkami publicznymi (*art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób umożliwiający terminową realizację zadań oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Natomiast zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niewykonanie w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek*). Są czynnikiem powodującym nie tylko utratę płynności finansowej i naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a także stanowią tytuł dłużny zaliczany do państwowego długu publicznego. W sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetowych wykazano zobowiązania wymagalne na kwotę 78,72 zł. W ocenie audytora pomimo niskiej kwoty zobowiązania jest to niezgodne z przetoczonym art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych oraz art. 16 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenia dyscypliny finansów publicznych, które to art. nie odnoszą się do kwot ale do samego niewykonania zobowiązań w terminie.

W wyniku czynności audytowych określono ryzyko jako - Istotne

Rekomendacje

Nieterminowe regulowanie zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego (w tym: jej jednostek) przyczynia się nie tylko do wzrostu ich zadłużenia oraz utraty płynności finansowej tych podmiotów, ale przede wszystkim do wzrostu państwowego długu publicznego i naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Zobowiązania wymagalne należy regulować w terminach ich wymagalności w celu uniknięcia naruszenia zapisów w/w tj. ustawie o finansach publicznych oraz ustawie o odpowiedzialności za naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

3. Dokumenty księgowe oraz sposób ich ujęcia w księgach rachunkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Sprawdzono wydatki zrealizowane w 2022 r. zwracając uwagę na prowadzenie ewidencji księgowej z dowodami księgowymi i obowiązującą klasyfikacją budżetową oraz na przestrzeganie w jednostce przepisów prawa. Ocenie poddano dowody księgowych poddany do badania przez audytora wewnętrznego.

Sprawdzone dowody księgowe zawierały:

- opis merytoryczny potwierdzający celowość wydatków,
- sprawdzenie pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
- zatwierdzenie do wypłaty.

Wydatki ujęte w przedstawionych dokumentach księgowych zawierały odpowiednią dekretację księgową ze wskazaniem kąt księgowych obowiązujących w zakładowym planie kont jednostki. Wydatki ewidencjonowane były zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Ustalenie nr 1

W ocenie przedłożonych do badania dowodów księgowych audytorowi wewnętrznemu brak stwierdzenia jednoznacznie odpowiedzialności dotyczących zatwierdzania dowodów księgowych z uwagi na fakt wystąpienia osób reprezentujących jednostkę w przedłożonym do badania Zarządzeniu nr 3/11 Dyrektora Zespołu w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości oraz przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową Zespołu Szkół w Lubaczowie a zatwierdzonym dowodami księgowymi przez osobę nie upoważnioną niniejszym zarządzeniem (obowiązującego Dyrektora, jak również osób opowiedzianych merytorycznie i formalno-rachunkowo).

Przedłożone do audytu dokumenty księgowe w opisie nie zawierają pełnej dekretacji księgowej z uwagi na dopuszczenie przepisami wewnętrznymi obowiązującymi w jednostce, dekretacji dokumentu źródłowego na podstawie wydruku dekretu z systemu księgowo - finansowego.

W przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programu komputerowego możliwe jest odstąpienie od ręcznej dekretacji każdego dowodu księgowego, jeśli z programu komputerowego można uzyskać w każdym momencie informacje o sposobie ewidencji dowodu na kontach syntetycznych i (lub) analitycznych z zachowaniem zasady podwójnego zapisu. Ponadto program księgowy powinien umożliwiać jednoznaczne powiązanie dowodu księgowego z zapisami w dzienniku, np. poprzez numer pozycji księgowej (art. 14 ust. 2 ustawy o rachunkowości), a także powinien umożliwiać wydruk dekretu oraz powiązanie tego wydruku z właściwym dowodem źródłowym.

Zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości dla Zespołu Placówek w Lubaczowie stosowny przez jednostkę program księgowy pozwala na wydruk dekretu, który zawiera informację o sposobie ujęcia każdego dokumentu w księgach rachunkowych.

Rekomendacje

Należy dostosować politykę (zasady) polityki rachunkowości do obowiązujących przepisów prawa wewnętrznego w tym.: do odpowiedzialności osób sprawdzających i zatwierdzających dowody księgowe.

ZGODNOŚĆ ZE STANDARDAMI

Zadanie audytowe: „Gospodarka finansowa Zespołu Placówek w Lubaczowie” zostało przeprowadzone zgodnie z "Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego", opracowanymi przez The Institute of Internal Auditors ogłoszonymi Komunikatem Nr 2 Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2013 r. w sprawie standardów audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2013r., poz. 15.

AUDYTOR WEWNĘTRZNY
Lech CZERNECKI
Zaświadczenie MF nr 636/2004